

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Det Veterinære Sundhedsråd

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

J.nr.: 2009-20-01-00006/2008-20-01-00055 ES/mast
06.05.2009

Deres j.nr. RA-2008-850-0004

Det Veterinære Sundhedsråds holdning til håndtering af skuldørsårsager

Kære Eva Rønne

Idet jeg henviser til Rigsadvokatens brev af 15. januar 2009, skal Det Veterinære Sundhedsråd fremkomme med følgende tilkendegivelser af, hvilke veterinærfaglige aspekter, som Rådet mener er afgørende for behandlingen af kommende sager om skuldørsår hos søer:

Det Veterinære Sundhedsråd er af den klare holdning, at det må fastholdes i kommende sager om skuldørsår, at selvom et ophelet alvorligt (grad 4) skuldørsår først opdages og anmeldes post mortem, vil skuldørsåret uden tvivl gennem en længere periode have været tydeligt og erkendeligt for enhver – herunder besætningsejeren. En samvittighedsfuld og ansvarlig besætningsejer vil ikke lade et begyndende skuldørsår udvikle sig fra de begyndende stadier til et skuldørsår, der kan kategoriseres som grad 4. Det er således Rådets holdning, at søer, der udvikler skuldørsår inddragende dybereliggende strukturer under huden, ikke er passet omsorgsfuldt, og at sådanne søer har været udsat for smerte og væsentlig ulempe.

Gradinddeling

Det er Rådets opfattelse, at skalaen med gradinddeling med 4 grader af skuldørsår fortsat er anvendelig til bedømmelse af graden af skuldørsår på levende dyr, såfremt den visuelle bedømmelse af soen kombineres med en udførlig beskrivelse af de palpatoriske forhold i og omkring såret, herunder en objektiv beskrivelse af evt. hævelser og forskydelighed af huden i forhold til underliggende strukturer samt palpationsfund vedrørende eventuelt tilstedeværende blottet knoglevæv. For så vidt angår bedømmelse af skuldørsår hos det aflivede/slagtede dyr, findes gradinddelingen også fortsat at være anvendelig, idet det i disse tilfælde er muligt at foretage en egentlig obduktion af sår og omgivelser.

Dokumentation

Som bekendt er flere anmeldte besætningsansvarlige i de seneste år blevet frifundet efter anmeldelse af søer med skuldarsår. Frifindelserne har været begrundet med, at dokumentationen i anmeldelserne af skuldarsårenes graduering blev vurderet som mangelfuld, samtidig med at der er blevet rejst tvivl om, hvorvidt sårene har kunnet være skjult for staldpersonalet for efterfølgende at bryde op fra dybden under slagteprocessen med skoldning, hårstødning, svidning og efterfølgende skrabning. I disse tilfælde er der ikke observeret skuldarsår ved det levende syn, men først efter den maskinelle behandling.

Ovenstående har foranlediget Rådet til at indskærpe vigtigheden af, at dokumentationen baserer sig på en grundig undersøgelse af såret og sårets omgivelser.

Rådet henviser i denne forbindelse til sin udtalelse af 18. februar 2009 vedrørende dyrlægers anmeldelse af dyreværnsmæssigt uforvarselige forhold, der indeholder nøje angivelser af undersøgelser og dokumentation.

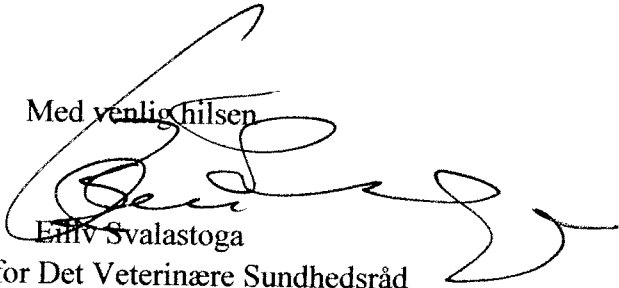
Patogenese

Det Veterinære Sundhedsråd finder det videnskabeligt godtgjort, at hovedårsagen til skuldarsår hos søer er en trykpåvirkning af huden mellem et hårdt underlag og skulderbladskammens prominens i perioden, hvor soen opholder sig i farestien og ammer sine grise. Denne trykpåvirkning fører til iskæmi og efterfølgende nekrose af epidermis og dermis med evt. progrediering i dybden afhængig af trykpåvirkningens styrke og varighed. Rådet finder ikke, at der er videnskabeligt belæg for fremsatte teorier om, at skuldarsår hos søer kan opstå indefra og ud.

Rådet henviser i øvrigt til sin supplerende udtalelse om skuldarsår hos søer af 22. maj 2008.

Det Veterinære Sundhedsråd står naturligvis til rådighed for yderligere drøftelse.

Med venlig hilsen

Elin Svalastoga

Formand for Det Veterinære Sundhedsråd